

Hilchos Shabbos - M'amer (Gathering) - Part 2

ל'ט מלאכות – מעמר – חלק ב'

1. עורך השולחן אורח חיים סימן שם סעיף ג

ובירושלמי דכל גдол [פ"ז הל' ב] איתא תולדות העימור איזו היא וכיר' ההן דשיטה צליין צמוקים מסוסלה בקהלת חייב משום מעמר כל שהוא נוגע באוכל חייב משום מעמר בקהלפה חייב משום דש ע"ש ולמדנו מזה שכשמשטח פירות וכונתו שייהיו הפירות יחד חייב משום מעמר אבל אם הכוונה להסיר קליפתון החיוב משום דש ופשוט הוא דלא שיק מעמר אלא בתבואה ופירות שלא נאפו ולא נתבשלו וגם לא נטחנו שעדרין הם נקצרים וכנתלשיים דאל"כ ייה אסור בשבת להניח כמה לחמים למקום אחד או להניח כמה מני פירות זה אצלך וזה אסור אלא בהלקטם מן השדה ומן הגינות ומן האילנות ולא כשם בבית וכ"ש לאחר טחינה ואפייה ובישול וע' בסעיף ח':

2. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן עג

ומש"כ הרה"ג ר' שמעון אידיער שליט"א בשם ספר כדי השולחן דעשה קבוץ הפרחים השונים לפי דרך היופי הוא חייב מצד מלאכת מעמר לא ברור זה לע"ד דמלאת קבוץ הרבה שבלים לערימה אבל קבוץ הפרחים אינם עניין קבוץ עירימה מפרחים אלא הוא קבוץ פרחים שונים שיתאימו לזה אינו כלל עניין מלאכה זו וצ"ע. והנני ידידו מוקירו, משה פיננסטיין.

3. שולחן עורך אורח חיים הלכות שבת סימן שם סעיף ט

אסור לקבץ מליח (לד) ממרופות המלח, (לה) טו שודומה (לו) למעמר, וכן אסור לקבץ (לו) כל דבר למקום גידולו.

4. משנה ברורה על שולחן עורך אורח חיים הלכות שבת סימן שם סעיף ט

(לה) שודומה וכיר' – דמלאת מעמר הוא לאסוף השבוליין וגם הוא כעין זה [סת] ודווקא במקום המרופות שם הוא מקום גידולו של המלח דומיא דשבליין שבשדה [ע] אבל אם נתפזר במקום אחר מותר לקבץ למקום אחד:

(לו) למעמר – ולכך אסור מדרבנן [עא] אבל עימור גופא ליכא דין עימור אלא בגידולי קרקע:

5. שולחן עורך אורח חיים הלכות שבת סימן שלה סעיף ה

נתפזרו לו פירות בחצר, * (יז) אחד הנה ואחר הנה, מלקט מעט וואוכל ולא יתן לתוך הסל ולא לתוך הקופה; ואם נפלו במקום אחד, נוthen אפילו לתוך הסל, אלא אם כן נפלו לתוך צוררות ועפרוריות בחצר (יח) שאז מלקט אחד ואוכל, ולא יתן לתוך הסל ולא לתוך הקופה (וע"ל סי' שי"ט).

6. משנה ברורה על שולחן עורך אורח חיים הלכות שבת סימן שלה סעיף ה

(יז) אחד הנה וכיר' – דזה הוイ [יב] כעובד דחול כשמקבץ ונונתנן לתוך הסל משא"כ כשנפלו במקום אחד אך כשמייקטן מתוך צוררות ועפרוריות מחזוי תמיד כעובד דחול כשתונתנן בסל ואסור [יג] והיינו אפי' אם בדעתו לאכול לאל"ה תיפוקליה דאסור משום בורר וכדלעיל בסימן שי"ט:

7. תלמוד בבלי מסכת שבת דף ק מג עמוד ב

תנו רבנן: נתפזרו לו פירות בחצר – מלקט על יד על יד ואוכל. אבל לא לתוך הסל ולא לתוך הקופה,

שלא יעשה בדרך שהוא עושה בחול.

8. מגדל דוד הגה 523 (ספר ל'ט מלאכות)

(523) והנה עיקר הגורמים בעובדין דחול לא נתבארו בוגם' וראשוניים, ובמעט לא מעצנו ידים ורגלים להבין הענין על ברורייו. וע' בכללת שבת כליל ל"ט מלאכות בד"ה אמנים, עובדין דחול וז"ל: "ע' מ"ש באגדת הרמב"ם דנו' ב' בהשאלה תלא כוा וככו', דאין הפרוש לאסור כל מה שעושה בחול דא"כ לא יאכל ולא יסוב בדרך שעושה בחול, אלא יש בו ג' אופנים, דהינו אם שאסרו חכמים הדבר ממשום דרומייא לא' מהל"ט מלאכות, או ממשום שמא עי' קר יבא לעשות מלאכה, או ממשום טירחא יתרורתא, וכולן נכללין בשם שבות", ועי' שאר דבריו.

9. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכא סעיף ט

(לא) מותר לחתוך בשר מבושל (לב) או צלי, דק דק בסכין. הגה: אבל אסור לחתוך דק דק בשר חי לפני העופות, (לג) דהואיל ואין יכולן לאכלו ללא חיתוך, (לד) קמשוי לה אוכל (טה"ד סי' כ"ז / נ"ו / לה) יא ועיין לקמן סי' שכ"ד, ס"ז).

10. משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכא סעיף ט

(לא) מותר לחתוך – דאין טחינה [לד] אלא בגידולי קركע [לה] ואפי' להפוסקים דס"ל דבHEMAה נמי מקרי גידולי קركע לפי שהיא ניזונה מן הקrkע מ"מ אין לאסור בזה [לה] דבלא"ה יש פוסקים דס"ל דאין שייך טחינה באוכליין וע"כ מותר לחתוך [לה] אפי' דעתו להניחו לאחר זמן:

11. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכא סעיף י

אסור לגרור הגבינה בשבת במורג חרוץ בעל פיפיות (לו) יב שקורין ראל"י".

12. משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכא סעיף י

(לו) שקורין ראל"י" – ... דכיון שהכלី מיוחד לכך ה"ז דרך חול ודמי לשחיקת תבלין במקתה ש וה"ה בכל"י אחר המוחך לכך וא"כ אפי' לאכול מיד אסור אבל מותר לחתכו בסכין דק דק וכמו לעיל בס"ט לעניין בשר דגム זה אינו גידולי קركע ...

13. תלמוד בבלי מסכת חולין דף י"ח עמוד א

אמר רב הונא: האי טבחא דלא סר סכינא קמי חכם – משמתין ליה, ורבא אמר: מעברין ליה, ומכרזין אبشرיה דטרפה היא

14. ר"י מסכת חולין דף י"ח עמוד ה

ללה סר סכינא – סלט קרלה סכינו לחכס. מעכדרין ליכ – מלומנותו סלט ימכור צער עוז.

15. ר"י מסכת חולין דף י"ח עמוד ה

نمלהת סכינו יפה – מסמthin ליכ מטוס לפקיעותל שכתלייף פיו כדיימל לנו מדין על כזוז קרז צדרכות צפ' מי שמתו (ד"ט).

16. שולחן ערוך יורה דעה הלכות שחיטה סימן יח סעיף יז

טבח שלא הראה סכינו לחכם (ונמצאת יפה), היו מנדין אותו. הגה: ואם נמצאת פגומה, מנדין אותו ומעבירין אותו (טור). כח [ל] ובנמצאת יפה (ח) כה [ז] יכול החכם למחול ואין צריך לנדרתו (הגבות אלפסי פ"ק דחולין); לא[ן] והאידנא נהגו למנות אנשים ידועים על השחיטה והבדיקה, כת'כו ולهم מהלו חכמים כבודם כי הם זרייזם; והרבה צריך (ט) ישוב הדעת ויראת שמים לבדיקה הסכין; הלא תראה כי יבדוק אדם פעמיים שלש ולא ירגיש בפוגימה דקה, ואחר כך ימצאה כי הcin לבו באחרונה; לב[ן] ובחינת חוש המשוש כפי כוונת הלב.

17. רשיי מסכת ביצה דף כח עמוד ב

מהו להראות – הטבח סכין לחכם ביום טוב לבודוק, שהטילו חכמים על הטבחים להראות סכין לחכם קודם שישחוט שום בהמה, ומהו לעשות כן ביום טוב, מי מחוזי כעובדא דחול, دائושא מלטה שדעתו למכור באטליז, או לא מחוזי?

18. רב"ם הלכות يوم טוב פרק ד הלכה ט

אין משחיזין את הסכין במשחזה שלח אבל מחדדה ט על גבי העץ או על גבי חרש או אבן ואין מורים דבר זה לרבים כדי שלא יבוא לחדדה י במשחזה, ומה דברים אמורים בשיכולה להחזור בדוחק או שנפגמה, אבל אם אינה יכולה לחזור כלל אין משחיזין אותה אפילו על העץ שמא יבא להשחזה במשחזה, ומפני זה אסור להראות סכין לחכם ביום טוב שמא תהיה פגומה ויאמר לו אסור לשחוט בה משום פגימתה וילך ויחדנה במשחזה, וחכם שראה הסכין לעצמו הרי זה משאלת הארץ.

19. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום טוב סימן תשח סעיף א

(א) אין מראין סכין לחכם ב"ט (ב) לראות אם הוא ראוי לשחוט בו, *(ג) שמא תהיה פגומה ויאמר לו: אסור לשחוט בה מפני פגימתה, * וילך ויחדנה במשחזה. א' וחכם (ד) שראה סכין לעצמו, יכול להשאילו לאחרים. הגה: * ב' ועכשו בזמן הזה שכל שוחט (ה) רואה סכין בעצמו, כל הרוצה לשחוט ב"ט (ו) יבדוק סכינו מעי"ט (ז) ולא ביום טוב, שמא ישחיזנו (ד"ע ומהר"ל והגבות שחיטה); מיהו אם לא בדקנו מעי"ט, והוא שעת הדחק, (ח) יכול לבדוק ב"ט (שחיטת ישנים).

20. משנה ברורה סימן תשח ס"ק ח

(ח) יכול לבדוק ביום טוב – וכגון [ז] שאין בעיר סכין אחר שנבדק מעי"ט: